

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. II. cap. 6. de Ejus Usu pro Viventibus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

minus, non inveniēmus, ad eō que consequens exindē deductum per se cadit. Idut pateat, non in turbido, ut Bellarminus solet, piscabimur, sed ipsa Augustini verba iteratō adscribemus: *Ecclesia, que ab Apostolorum temporibus, per Episcoporum successiones certissimas, usque ad nostra & deinceps tempora perseverat, immolat Deo in corpore Christi Sacrificium laudis, ex quo Deus Deorum locutus vocavit terram à Solis ortu usq; ad occasum.* Hac quippē est Israel secundū Spiritum, à quo distinguitur Israel ille secundū carnem, qui seruebat in umbris Sacrificiorum, quibus significatur singulare Sacrificium, quod nunc offert Israel secundū Spiritum. Tædet ferē sapius eadem repetere, & tamen subterfugere non licet. Agnoscit nimirū Sanctus Pater, & agnoscunt cum Eo Augustiniana Veritatis confessores, in uno Christi Sacrificio, quod in Cruce obtulit Deo Patri, & cujus gratam devoti communicantes in usu Sacramenti Eucharistiæ celebrant memoriā, Deo pro Redemptionis opere Sacrificium Laudis ex debito obferentes, impletum esse id omne, quod tot Sacrificiorum variis generis & speciei umbris in V. T. ex instituto Dei fuit præfiguratum. Et hoc dicit Augustinus hic loci, aliudq; nihil! Quid verò illud, quæso, ad Sacrificium Missæ, cujus ne umbra quidem in hoc testimonio adparet? Secundū quoq; & repetitā quidem vice est prolixius excussum, ubi de vocibus *Sacrificii, oblationis, Altarium* &c. ex Augustino egimus. Nunc id solū restat observandum, quamvis illa quatuor orationum genera vel species à Paulo memoratas ostendat Augustinus in celebratione Sacramentorum (ita enim de Eucharistiā ibi loquitur,) suo tempore frequentatas fuisse, de totā actione Sacra quoad omnes circumstantias tum usitatas locutus; nullam fieri tamen, ne verbo quidem, Missæ Sacrificii mentionem; estque illud merum Bellarminiani cerebri figmentum, Apostolum ibi ex Augustini Sententiā præcepisse, ut *Sacrificium obferatur etiam pro temporali Pace & tranquillitate Ecclesiæ*, cum Sanctus Doctor id tantū significet, inter cæteras preces, quæ ante, in & post Consecrationem, tam à Sacramenti administratoribus, quam à devotis fiebant communicantibus, hoc quoque Orationis genus vel speciem habuisse locum, quā Deus pro conservatione Ecclesiæ & Pace temporali etiam fuit invocatus. Quid verò hoc iterū ad Missæ Sacrificium? *Tertium* ex libro de Civitate Dei testimonium, quia in proximē sequenti de *Missis privatis* tractatione à Bellarmino iterum atq; iterum ad partes vocabitur, ac propriē etiam ad illud pertinet argumentum, eorsum quoq; reservabitur. In sequenti Controversiā, quā de *propria Sacrificii Missæ efficientiā* agitur, an nimirū habeat vim solū aut potissimum ex opere operantis, an verò etiam ex opere operato, & si ex opere etiam operato, an habeat vim hanc ad modum Sacramentorum? & an valor ejus sit finitus vel infinitus? dum Bellarminus sicut nullius antiqui Ecclesiæ Doctoris, ita etiam neq; Augustini autoritate potuit ad Sententiā, quam defendit, confirmationem uti, eomet ipso ostendit, fuisse hanc Quæstionem antiquis Ecclesiæ Doctoribus, adeōq; etiam Augustino incognitam, id est, ut verbo dicam, esse eam omni ex parte novam, & quod ex collatione Doctorum recentium, qui de Scholā non Ecclesiā nomen habent, patet, pro & contra, ab his & illis, ultrō citrò que agitatam & discussam, & hinc, quod inde non improbabiler pro eorum more sequi videtur, inter Quæstiones de Fide non recensendam; quā id autem cum consequentiā ad invalidandum ipsum Missæ Sacrificium, aliorum esto de eo iudicium.

CAPUT SEXTUM,

DE

Sacrificii Missæ usu pro viventibus.

BInā vice in hoc capite Augustini mentio occurrit. Semel, ubi in antecessum monet Bellarminus, pro iis, qui in Gehennā sunt certum esse, Sacrificium obferri non posse, neque id ullum aut hereticum, aut Catholicum negare, idque ideo, quia eorum & culpe & pœne sint irremissibiles, pro confirmatione addens, Augustinum ex professo docere, Sacrificium obferri non posse pro defunctis sine Baptismo parvulis, & dicere, *damnatis, etiamsi pro eis obferatur, nihil prodesse Sacrificium*, hanc cum notatione, se hanc Quæstionem pluribus tractasse, ubi de Purgatorio Igne est actum, responsione etiam ibi quærendā. Alterā autem vice Augustini meminit Bellarminus, de iis, qui extra Ecclesiam sunt agens, de quibus dubitari non posse censet, quin absolute liceat pro iis obferre Sacrificium. Quia verò aliquod Augustini testimonium videtur ob stare, ad illud respondere conatur, scribens: *Neque his repugnat, quod Augustinus ait: Quis obferat Sacrificium corporis Christi, nisi pro iis, qui sunt membra Christi? Nam, ut recte respondit ad hanc objectionem Thomas, intelligi debet de iis, qui sunt membra Christi actu vel potentia; tunc enim obferitur etiam pro membris Christi,*

Lib. I. de
orig. Ani-
mæ, c. 9.

sti. quando offertur pro aliquibus, ut fiant membra Christi. Adde, quod Augustinus eo in loco non loquitur, nisi de defunctis: & quia defuncti aut sunt membra Christi actu, aut nullo planè modo, idè dicere potuit absolute, non posse offerri pro defunctis, nisi sint membra Christi. Antè iterum, quàm de hac Augustini Sententia quid statuendum sit, videamus, placet Vasquezium luper eâ, & Thomæ & Bellarmini glossas eludentem audire: *Sacrificium Missæ* in 3. part. Tom. III. Disp. 227. c. 3. §. 13.

pro Catechumenis vivis suapte natura & institutione offerri non posse, probatur Augustini testimonio, ubi, cum Vincentius Pelagianus, contra quem disputabat, dixisset, pro parvulis ante susceptum Baptisma ex hac vitâ decedentibus oblationes adfiduas & Sacrificia Sacerdotum esse offerenda, Augustinus ipse in hunc modum objicit: *Ecce aliud, undè nunquam est exiturus, nisi Eum dixisse peniteat. Quis enim offert corpus Christi, nisi pro eis, qui sunt membra Christi?* Explicans autem, quæ sunt membra Christi, subjungit: *Ex quo autem ab Illo dictum est, Nisi renatus fuerit ex aquâ & Spiritu Sancto non potest intrare in Regnum Dei: Et alio in loco, Qui perdidit animam suam propter me, inveniet eam; nemo fit membrum Christi, nisi aut Baptismate in Christo, aut morte pro Christo.* Sensit igitur Augustinus, pro non baptizato non posse offerri hoc Sacrificium, eò quod non sit membrum Christi per Baptismum. Quamvis igitur quis esset membrum Christi per Fidem & Charitatem, si tamen non esset per Baptismum, ex Augustini Sententiâ Sacrificium pro illo offerri non posset. Sanctus quidem Thomas ita intelligit hunc Augustini locum, ut hoc Sacrificium non offeratur, nisi pro his, qui actu sunt membra Christi, vel pro his, qui nondum sunt, ut fiant; intelligit autem de membris per Charitatem conjunctis, illius enim argumentum contendebat solum, pro iis, qui sunt in mortali peccato, Sacrificium hoc offerri non posse. Ita etiam Sotus. Verum hæc oppositio menti Augustini non quadrat, cum Ipse dixerit apertè, hominem per Baptismum aut Martyrium fieri membrum Christi, ut ita probet, pro non baptizatis hoc Sacrificium offerri non posse; nam de impedimento peccati mortalis, ut illius ratione pro aliquo hoc Sacrificium offerri nequeat, eo in loco disputat Augustinus, ut ex verbis patet citatis, neq; ad Illius institutum ullo id modo spectabat. Recentiores verò, qui oppositam sequuntur Sententiam, respondent, Augustinum ibi solum loqui, qui de oblatione hujus Sacrificii pro defunctis non baptizatis, pro quibus manifestum est offerri non posse, quia extra statum Salutis omnino sunt. Verum quamvis Augustinus contra illum contendat hæreticum, pro pueris non baptizatis hoc Sacrificium offerri non posse, tamen ut hoc probaret, non rectè adsumeret, illos esse extra statum Salutis, sic enim id adsumeret, de quo controversia cum illo erat hæretico; ille enim contendebat, pueros defunctos sine Baptismo, hujus Sacrificii virtute salvari posse. Ut autem hoc impugnet Augustinus, aliam adsumit propositionem, nempe, hoc Sacrificium offerri non posse, nisi pro iis, qui sunt membra Christi; membrum Christi autem fieri hominem per Baptismum. Neque verò Augustinus illo solum nono capite negavit, hoc Sacrificium pro parvulis non baptizatis, qui verè sunt extra statum Salutis, offerri posse; sed capite etiam undecimo addidit, pro adultis etiam non baptizatis non offerri posse. Atqui non omnes adulti non baptizati sunt extra statum Salutis. Nam qui cum desiderio Baptismi sunt mortui, in vera charitate mori potuerunt, & hujus indicia nobis maxima relinquere. Quocirca sicut pro Catechumenis viventibus, ita etiam pro his defunctis posset offerri, quod tamen Augustinus de adultis omnibus defunctis apertè negat. Hæc Vasquez, quæ tamen Cardinali de Lugo non ita fecerunt satis, ut non aliqua statuerit opponenda, ubi prius ea Augustini verba adduxit, quibus alteram Responsi partem contra Bellarminum & ad seclâs niti putavit nimirum, *quod salvâ Fide Catholica, & Ecclesiastica regula, nulla ratione concedatur, ut pro non baptizatis cujuslibet ætatis hominibus offeratur Sacrificium Corporis & Sanguinis Christi, tanquam per hujusmodi pietatem suorum, ad Regnum Cælorum, quo perveniant, adjuventur.* Respondet autem Lugo, Augustinum in utroque loco agere solum de effectu expiationis & purgationis à peccato ex opere operato & immediato, quem non possunt ab hoc Sacrificio participare, qui baptizati non sunt. Addit, Nam ille, contra quem Augustinus ibi agit, non negabat in parvulis peccatum originale, ut Pelagiani, ut constat ex fine capitis illius nonis sed dicebat, posse Sacrificiis ab eo purgari post mortem; contra quem rectè Augustinus docet, non posse ad eum illis prodesse effectum, cum non sint membra Christi per Baptismum. Et in eodem sensu eandem doctrinam extendit ibi & capite undecimo ad adultos non baptizatos, scilicet, ut à peccato purgentur & ingrediantur Regnum Cælorum, prout illa significant verba, tanquam per hujusmodi pietatem suorum ad regnum Cælorum, quo perveniant, adjuventur; quod verissimum est, nam effectus ille imme-

de Sacram
Euchar.
Disp. 19.
Sect. 10.
§. 182.

immediatus non provenit alicui absque Baptismo. De impetratione autem, quâ illis adhuc in vita existentibus aliquid possumus impetrare, nihil dixit Augustinus. Adde, hunc impetrationis effectum dari magis petenti, quam illi, cui postulamus; atque adeo Sacrificium tunc non tam obferri immediatè pro illo, quam pro ipso petente, cui immediatè & directè fructus impetrationis concedi debet. Nostri nunc officii & muneris non est, has inter Cadmæos fratres super Augustini Sententiâ lites, quibus Doctorem Sanctum in partes scindunt, componere. Sufficiat hæcenus demonstrâsse, Patri augustissimo ignotum fuisse ipsum Missæ Sacrificium, id quod hic etiam de effectu ejus verum esse debet, cum non-entis nullæ sint adfectiones. Quidquid verò in citatis Augustini verbis de oblatione Sacrificii corporis & Sanguinis Domini legitur, de oblatione precum & intercessionis intelligi debet, quam in usu Sacramenti Eucharistiæ olim fuisse usitatam, dictum est.

CAPVT SEPTIMVM,

De

Sacrificii Missæ usu pro defunctis in Purgatorio degentibus.

Multus hic in commendandâ Augustini autoritate est Bellarminus, nullibi non ubi obferre se videtur occasio, ejus faciens mentionem. Ita usus testimonio ex secundo Maccabæorum libro, de Judâ Sacrificium pro peccatis mortuorum obferri jubente, ad Augustinum provocat, ex hoc loco *defunctis prodesse Sacrificia pro eis oblata* demonstrantem. Deinde thesion suam ex consuetudine Ecclesiæ universæ & Catholice probaturus Augustinum laudat docentem, *Ecclesiam universam in Sacrificio Missæ pro defunctis orare.* Addit, idem probari ex Augustini regulâ, quæ sit, *ut id certissimè credatur ex Apostolica traditione descendere, quod in omni servatur Ecclesiâ, nec in aliquo constitutum Concilio, sed servatum semper & retentum est.* Talem esse autem, inquit Bellarminus, hunc ritum, negari non potest; *nam in omni Ecclesiâ servari, supra jam ostendimus, in nullo autem Concilio esse institutum, sed semper fuisse servatum, patet ex antiquissimis eorum Patrum testimonis, qui omnia præcesserunt Concilia, ubi mentio fit Sacrificiorum pro defunctis.* Porro, ubi Bellarminus ex hæresi Aeriâna, videlicet, *non esse Sacrificium pro mortuis obferendum, in Ecclesia publicè damnata, argumentatus est, adferens, quod Ecclesia, quæ ad veteriorum quoque testimonio vera fuerit Ecclesia, hanc Aeriæ hæresin damnans, simul omnes Lutheranos damnaverit;* & Philippus Melancthon in augustanæ Confessionis Apologia scripsit, *Aerium non ob id ab Ecclesiâ fuisse damnatum;* Bellarminus, ut id probe, Augustinum adducit testem, in de hæresibus libro inter Aerii dogmata primo numerantem loco, *orare vel obferre pro mortuis oblationem non oportere.* In primis autem ubi ex antiquorum Ecclesiæ Patrum autoritate præscriptum Lemma demonstrare conatus est Bellarminus, ex omnibus Augustini Tomis, octavo tantum excepto, quod mirum, certa quædam citavit loca, in quibus Sacrificii Missæ pro defunctis in Purgatorio degentibus obferendi mentionem fieri, voluit Lectori persuasum; addens ex superabundanti testimonium Possidii, in Vita Augustini scribentis, *pro Ejus morte Sacrificium Deo fuisse oblatum.* Et quia non nescivit Bellarminus, quid ad hæc Augustini & aliorum Ecclesiæ Doctorum testimonium parte Evangelicorum soleat responderi, nimirum loqui Patres *non de Sacrificio Missæ sed de Sacrificio precum & Eleemosynarum;* ideò ad ea provocavit Augustini loca, quibus non tantum distinguit tria, quæ pro defunctis obferuntur, *Eleemosynas videlicet, preces & Sacrificia,* quæ omnia prodesse dicit; sed in specie etiam dicit obferri *pro mortuis Sacrificium pretii nostri, Sacrificium corporis & Sanguinis Domini, Sacrificium Mediatoris, Sacrificium Altaris.* Quia autem porro Chemnitius in Examine Antitridentino monuit, in celebratione Sacramenti Eucharistiæ consuetum fuisse quidem mortuos commemorari, sed non eum in finem, *ut oblatio Eucharistiæ esset propitiatio pro peccatis mortuorum, verum ut eo tempore adhiberetur confessio & testificatio illius Articulii, quo Ecclesiam credendo dicimus esse Communionem Sanctorum,* ut nimirum profiteamur, *ad Corpus Christi & Ecclesiæ tum viventes tum mortuos pertinere;* ideò Bellarminus de ulteriori responso sollicitus, merum hoc esse figmentum dicit, ipse fictor impudentissimus. Nam, inquit, præter alios Augustinus clarè dicit, *Sacrificium Eucharistiæ multum prodesse animabus defunctorum ad refrigerium,* nominatim utens voce *Propitiatio,* & semper, ubicumque de hac re agit, Sanctos, præcipuè Martyres, ab aliis fidelibus defunctis distinguens ac docens, *utrosque in Sacrificio Altaris commemorari, Sanctos quidem, ut illi pro nobis orent, alios autem, ut nos pro illis oremus.* At, ita infert Bellarminus, *sic commemoratio solum esset testificatio communionis & Societatis, eodem modo omnes commemorantur.*

lib. IV. de
Bapt. c. 24.

cap. 53.